

“ ...

I- İPTAL İSTEMİNİN GEREKÇESİ:

15.7.1994 günlü dava dilekçesinin gerekçe bölümünde aynen şöyle denilmektedir:

"Özelleştirme uygulamalarının düzenlenmesi ile özelleştirme sonucunda doğabilecek istihdamla ilgili sorunların çözümlenmesine ilişkin kanun hükmünde kararnameler çıkarılması amacıyla yetki verilmesine dair 5.5.1994 tarihli ve 3987 sayılı Kanun Yüksek Mahkemenizce Anayasa'ya aykırı bulunarak iptal edilmiştir.

3987 sayılı Yetki Kanunu'nun yürürlüğe girmesinden bu yana muhtelif konularda 530, 531, 532, 533 ve 546 sayılı olmak üzere 5 adet Kanun Hükmünde Kararname yürürlüğe konulmuş bulunmaktadır. Ancak bu Kanun Hükmünde Kararnamelerin çıkarılmasına mesnet teşkil eden 3987 sayılı Yetki Kanunu'nun iptal edilmiş olması, her şeyden önce mezkur Kanun Hükmünde Kararnameleri hukuki ve anayasal dayanaktan yoksun hâle getirmiştir.

Sadece bu sebeple dahi Yüksek Mahkemenizin bu alandaki müesses kararları da dikkate alındığında 533 sayılı "Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname"nin de iptali gerektiği düşünülmektedir. Kaldı ki 533 sayılı Kanun Hükmünde Kararname Anayasa'nın 2, 6, 7, 8, 11, 87, 91, 138, 153 ve 168. maddelerine de aykırı bulunmaktadır.

Zira Bakanlar Kurulu (Hükümet), Yüksek Mahkemenizce daha önce iptal edilmiş bulunan 24.6.1993 tarihli ve 3911 sayılı Yetki Kanunu'nu bu defa 5.5.1994 gün ve 3987, 18.5.1994 gün ve 3990, 1.6.1994 ve 3991 ve 16.6.1994 gün ve 4004 sayılı Yetki Kanunlarıyla yeniden düzenleyerek yasama organını devre dışı bırakmak suretiyle Anayasa'nın 6. maddesindeki egemenliğin kullanılması esaslarını ihlal ederek Türkiye Büyük Millet Meclisinin görev ve yetkilerini devralma yoluna girmiştir. Bu tutumu Anayasa'nın 2. maddesindeki hukuk devleti, 7, 8 ve 9. maddelerindeki kuvvetler ayrılığı ve yetkilerin devredilemeyeceği, 6. maddesindeki egemenlik haklarının devredilemeyeceği ilkeleriyle bağdaştırmak mümkün görülmemektedir.

Keza Anayasa'nın söz konusu maddeleri muvacehesinde 87. maddesine göre kanun koyma yetkisi Türkiye Büyük Millet Meclisine aittir. Her ne kadar Anayasa'nın 87. maddesinde Bakanlar Kuruluna kanun gücünde kararname çıkarma yetkisinin verilebileceği öngörülmüş ise de 91. maddesi de bunun çerçevesini ve şartlarını koymuştur. 138 ve 153 maddeleri de yargı kararlarının yürütme ve yargı organlarıyla idari makamlarını bağlayıcı nitelik taşıdığını ve uyulmasının zorunlu olduğunu hükme bağlamıştır.

Nitekim, 3987 ve 3990 sayılı Yetki Kanunları bu ana hükümler ve kurallar gözönünde bulundurularak iptal edilmiş ve 533 sayılı Kanun Hükmünde Kararname de hukuki dayanaktan yoksun hâle gelmiştir

Bu genel açıklamalar muvacehesinde;

1- Anayasa'nın 2, 6, 7 ve 8. Maddelerinde Aykırılık:

Anayasa'nın 2. maddesi, "Türkiye Cumhuriyeti bir hukuk devletidir" hükmünü taşımakla Cumhuriyetimizin temel ilkelerinden birisinin de hukukun üstünlüğü ilkesini kabul etmiş ve bu düzenlemenin bir gereği olarak 6. maddesiyle "... egemenliğin kullanılması hiçbir surette hiçbir kişiye, zümreye veya sınıfa bırakılamaz. Hiçbir kimse veya organ kaynağını Anayasa'dan almayan bir Devlet yetkisi kullanamaz"; 7. maddesi "Yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisindir. Bu yetki devredilemez"; Yürütme görevini düzenleyen 8. maddesi de "Yürütme yetkisi ve görevi, ... Anayasa ve Kanunlara uygun olarak kullanılır ve yerine getirilir hüküm ve kurallarıyla kuvvetler ayrılığı ilkesini kabul etmiştir.

Dava konusu 533 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin, müstenidatı olan 3987 sayılı Yetki Kanunu'nun, Anayasa'nın başta yukarıda sayılan Anayasa kuralları olmak üzere muhtelif maddelerine aykırılığı sebebiyle iptal edilmekle hukuki dayanaktan yoksun olmakla birlikte, tamamen yürütmenin, yasama organının görevlerine müdahale niteliğini de taşımakla Anayasa'nın 2, 6, 7 ve 8. maddelerindeki kurallara aykırı olduğu düşünülmektedir.

2- Anayasa'nın 11. Maddesine Aykırılık:

Dava konusu 533 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, istihsaline yetki veren 3987 sayılı Kanun Yüksek Mahkemenizce iptal edilmiş olmakla hukuki ve Anayasal dayanaktan yoksun kalmıştır. Anayasa'nın bütün kurallarının, yasamayı, yürütmeyi ve idare makamlarını bağlayıcı niteliği karşısında kaynağını Anayasa ve Anayasa'ya uygun bir yetki kanunundan almayan 533 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Anayasa'nın 11. maddesindeki kurala aykırılığı şüphesiz mütalaa edilmektedir.

3- Anayasanın 87 ve 91. Maddelerine Aykırılık:

Anayasa'nın 6, 7, 8 ve 9. maddelerinde ifadesini bulan kuvvetler ayrılığı ilkesinin bir gereği olarak Türkiye Büyük Millet Meclisinin görev ve yetkilerine ilişkin 87. maddesi kanun koymak yetki ve görevini münhasıran yasama organına tevdi etmiştir. 7. maddesi de bu yetkinin devredilemeyeceğini öngörmüştür. Her ne kadar 87. madde içerisinde Bakanlar Kuruluna belli konularda ve sınırları da çizilmek suretiyle Kanun Hükmünde Kararname çıkartma yetkisinin verilebileceği de öngörülmüş ise de hiçbir zaman ve surette bu yetkinin yetki devri anlamını taşımayacağı da yine Anayasa'nın 91. maddesindeki kurallarla Yüksek Mahkemenizin bu konudaki müesses kararları dolayısıyla yerleşmiş yargı kararlarının gereğidir.

Dava konusu 533 sayılı Kanun Hükmünde Kararname Anayasa'nın bu açık hükümleriyle birlikte 11, 138 ve 153. maddeleri açısından değerlendirildiğinde Anayasa'nın 87 ve 91. maddelerine aykırılığı şüphesizdir.

4- Anayasanın 138 ve 153. Maddelerine Aykırılık:

Gerek Anayasa'nın 138. maddesindeki "Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare mahkeme kararlarını hiçbir surette değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez." kuralı ve gerekse 153. maddesinde ifadesini bulan Kanun veya Kanun Hükmünde Kararnamelerin iptal kararlarının yayımlandığı gün yürürlükten kalkacağı ve Anayasa Mahkemesi kararlarının bağlayıcılığı kuralı karşısında müstenidatı olan 3987 sayılı Yetki Kanunu'nun iptal edilmiş olması sebebiyle kanuni dayanaktan yoksun kalan 533 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin istihsal edilmiş olması Anayasa'nın 2, 6, 7, 8, 87 ve 91. maddeleri muvacehesinde hem bu maddelere ve hem de yine Anayasa'nın 138 ve 153. maddelerine aykırılık oluşturduğu düşünülmektedir.

5- Anayasanın 168. Maddesine Aykırılık:

30.5.1994 tarihli ve 533 sayılı Kanun Hükmünde Kararname birinci maddesi ile 7.3.1954 tarihli ve 6326 sayılı Petrol Kanunu'nun 6. maddesini değiştirmek suretiyle petrol işleri ile ilgili müsaade, arama ve işletme haklarının yabancı devletler mevzuatına göre sermaye şirketi niteliğinde bulunan özel hukuk tüzel kişilerine de verilebileceği öngörülmektedir. Oysa Anayasa'nın 168. maddesi de tabii servetler ve kaynaklarımızdan olan petrolünde devletin hüküm ve tasarrufunda olduğu, bunların aranması ve işletilmesi haklarının devlete ait bulunduğunu amir bulunmaktadır. Her ne kadar Anayasa'nın mezkur maddesi devletin bu hakkını belli bir süre için gerçek ve tüzel kişilere devredilebileceği de düzenlenmiş ise de konunun bir bütünlük içerisinde ele alınarak devletin gözetim ve denetim esaslarıyla gerçek ve tüzel kişilerin uyması gereken şekil ve şartların kanunla düzenleneceği hükmünü de taşımakta ise de 533 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'de bu hususlar yer almadığı gibi bu düzenleme yetkisi de Yüksek mahkemenizin iptal kararıyla ortadan kalkmakla yoklukla maluldur. Bu sebeple 533 sayılı Kanun Hükmünde Kararname Anayasa'nın 168. maddesinde de aykırı olduğu düşünülmektedir.

Bütün bu sebeplerle 5.5.1994 tarihli ve 3987 sayılı Yetki Kanunu'na dayanılarak çıkarılan 533 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin bütünüyle, mesnedi bulunan söz konusu yetki kanununun iptal edilmiş olması sebebiyle kanuni dayanaktan yoksun bulunması yanında, yasama organının yetkilerinin gasbı niteliğinde olması ve Anayasa'nın 2, 6, 7, 8, 11, 87, 91, 138, 153 ve 168. maddelerine de aykırı olmakla iptali gerekmektedir.

Sonuç ve istem : Gerek Yüksek Mahkemenizce Anayasa'ya aykırı bulunarak iptal edilmiş bulunan 5.5.1994 tarihli ve 3987 sayılı Yetki Kanunu'na istinaden Bakanlar Kurulunca istihsal olunan 6 Haziran 1994 tarihli 2. mükerrer 21952 sayılı Resmi Gazete ile yayımlanan 30.5.1994 tarih ve 533 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin hukuki ve Anayasal dayanaktan yoksun bulunması ve gerekse taşıdığı hükümler itibarıyla Anayasa'nın 2, 6, 7, 8, 11, 91, 138, 153 ve 168. maddelerine aykırılığı dolayısıyla bütünüyle;

1- Yürütmesinin durdurulması,

2- İptal gerekçelerimiz bölümünde açıklanan sebeplerle iptali,

talebinden ibaret olup Ana muhalefet Partisi Türkiye Büyük Millet Meclisi Grubu adına bu istikamette karar verilmesini arz ve talep ederim.”